

ESTAT

Xabier Arzallus, president de l'Euskadi Buru Batzar

“Ens entenem amb el PSOE des de la diferència”

El PNB i el PSOE governen conjuntament a Euskadi des de fa tres anys. L'artífex d'aquesta política pragmàtica i possibilista és el nacionalista basc Xavier Arzallus, un dels polítics més carismàtics no només d'Euskadi, sino també de tot l'Estat.

Senyor Xabier Arzallus, ¿és el PSOE qui es fixa sempre en el PNB o és a l'inrevés?

—Ens vénen a buscar i és normal. Nosaltres tenim un grup petit i ells la majoria absoluta, més o menys en l'aire; però sense problemes de governabilitat. Seria arrogant per part nostra que anéssim oferint-nos a ells. Teníem al cap la idea de negociar i així va ser, van venir-nos a veure. Potser el fet que aquí ja hi hagi una relació concreta de govern de coalició ha facilitat les coses. I també la previsió que aquesta fórmula continuï. Com és lògic la iniciativa era seva, el cas contrari hauria estat una presumpció. Però ja veu, al final abstenció.

—¿Se'n lamenta?

—D'alguna manera sí. Un acord hauria estat bo, en la mesura que a nosaltres ens hauria possibilitat treure endavant una part del nostre programa. Hi ha qui mira això com si es tractés d'un mercadeig, però a mi em sembla lògic que quan algú li ve bé propicie un clima de consens, arribi a un acord i oferti que en la seva acció de govern es realitzi part del programa de l'altre.

No es tracta de donar suport al PSOE perquè ens facin carreteres. Nosaltres tenim un programa i unes prioritats i, lògicament, anem al Parlament a tirar-les endavant, com qualsevol partit. I en la mesura en què un bon acord ens possibiliti avançar en aquesta línia em sembla legítima la negociació. Encara més, em sembla obligada.

—Encara que vostè les manté sempre com a secret de sumari, expliqui quines coses concretes volia negociar amb el PSOE...

—Volíem establir un conducte per a poder discutir temes autonòmics, lingüístics, econòmics, la nostra relació

amb Brussel·les..., per no estar-nos hostigant continuament. Volíem una interpretació més amical i consensuada dels continguts estatutaris que encara no s'han dut a la pràctica. D'economia discutirem molt. Pense que som una regió en declivi, sobretot en el sector de l'acer, de la construcció naval, de la siderúrgica..., sectors bàsics que encara no s'han recuperat de la crisi i lògicament nosaltres no volem estar abocats a la marginació. Parlarem també d'autogovern, d'acords ja existents, de compromisos públics concrets del govern espanyol, no realitzats per una o altra raó i sobre alguns conflictes plantejats, no resolts. Com pot comprovar, res que siga nou.

—¿I per què no s'han entès millor?

—Bàsicament per un problema d'imatge. El govern central tem que els acords amb nosaltres es puguin interpretar com un canvi de cromos i això els doni com a resultat una imatge no tolerable. Però en realitat nosaltres no hem presentat ni un sol cromos que condicionés un sí en una votació o en una relació posterior. Se'ns ofereix un marc de relacions quan nosaltres a part del marc voldríem començar a veure el quadro. Com a mínim, les línies del quadro. I com que pels antecedents sabem que hi ha problemes per anar configurant aquest quadro, anar només amb la simple bona fe i confiats..., ¿i si després, demà o d'aquí a un mes entrem en un plet gros? Aquest és el problema de fons. No hi ha res del que hàgim parlat que no sigui publicable, però en canvi el PSOE ens demana el compromís en el present i la confiança en el futur. Això és tot.

—Compromís i confiança és un preu molt alt...

—Sí però ells a canvi només ofereixen bona voluntat i, amb això, no hi

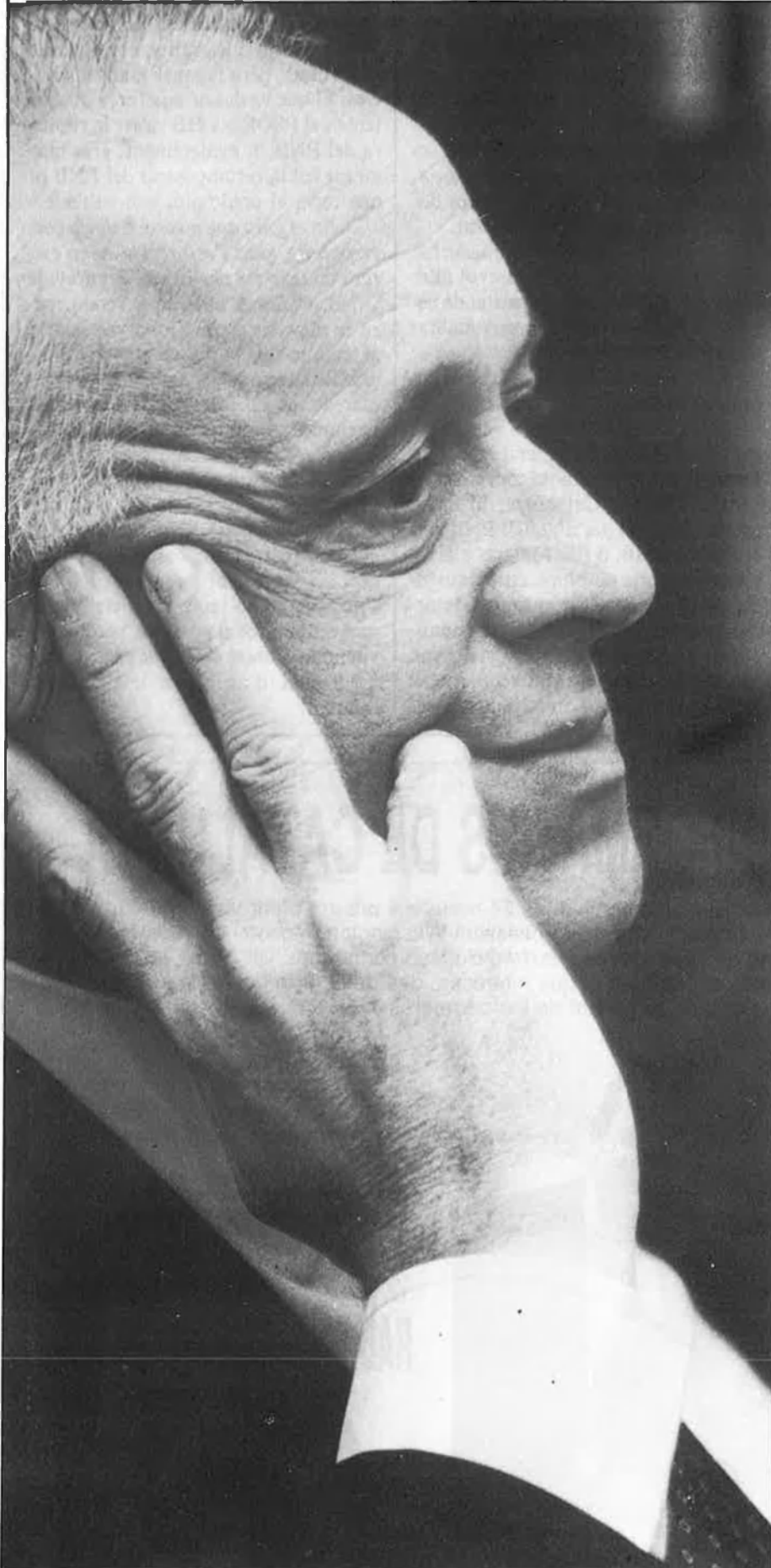
ha prou. Cal que obtinguem el suport de l'opinió pública. Nosaltres ja estàvem disposats, però hem trobat tanta incomprensió que ens temem que per una cosa o per una altra, o per qualsevol de les habituals tensions entre el poder central i el poder autonòmic, acabem caient en el ridícul, després d'haver-los atorgat la confiança sense una perspectiva clara.

—D'experiència de pacte amb el Partit Socialista, vostès ja en tenien, com a mínim a Euskadi... ¿Qui té agafat qui entre el PSOE i el PNB?

—Nosaltres a ells i ells a nosaltres. Un pacte és un pacte. Moltes vegades ens acusen des d'Euskadiko Eskerra o des d'Herri Batasuna, que si ens hem baixat els pantalons, que si estem mediatitzats pel PSOE...; està clar que si vam arribar a un pacte voluntàriament sempre cal renunciar a coses pròpies o de l'altre, lògicament, i estem atrapats pel pacte, però això no és un deshonor, a l'inrevés, pitjor seria que no complís el pacte. Aquest lligam voluntari és interpretat per alguns com una superdificultat, quan no n'hi ha. Vam fer un acord de govern des de la diferència. Vam establir els compromisos sobre els quals es basava el govern de coalició. Fins i tot vam fer un capítol de diferències. Tot firmat i publicat. I anem avançant en aquesta línia, crec que de manera més que acceptable.

Naturalment, a Madrid no es plantejava un govern de coalició, ni tan sols un pacte de legislatura, només una espècie de col·laboració. Quan s'arriba a una operació així es bo actuar molt seriósament, molt concretament, per evitar que no es tracti d'un amor més o menys platònic que ensopegui amb la primera pedra.

—¿Els tres anys de coalició amb el Partit Socialista d'Euskadi els han anat

millor del que es pensaven al principi?

—Sí. Certament. Era arriscat. En una societat on el nacionalisme té una majoria absolutíssima i amb un partit que fet i fet és d'obediència central, i amb la hipoteca que aquesta obediència central ofereix, i de la manera com es va demagogitzar el tema, molta gent nostra va tenir por de quin resultat podia tenir el pacte amb el PSOE. I ja es veu. Tampoc no ens ha anat malament del tot, electoralment. Fa tres anys ningú no donava un duro pel PNB. Més aviat semblava que el partit nou que fundà Garaicoetxea fos qui portés el segell de la modernitat i del progressisme. Al cap de tres anys penso que es pot dir que això no és així. El PNB no solament ha tret cada cop millors resultats sinó que s'ha mostrat molt adequat a les realitats i ha revalidat un crèdit públic, malgrat les demagògies.

—I a part dels beneficis electorals per al PNB, ¿què ha aconseguit Euskadi gràcies al pacte?

—Aquí la situació és diferent que al País Valencià o a Catalunya, nosaltres per a fer una política d'ampli consens nacionalista tenim una divisió bàsica, que és que un important nombre de vots i de la societat va pels camins de la violència. És molt difícil arribar a cap col·laboració amb gent que entén la política a punta de pistola i amb criteris absolutament impositius. Això ens hipoteca molt. A Catalunya això no ocorre, o hi ocorre de manera marginal.

No posaria la fórmula de coalició com a model per a cap altre lloc, perquè cadascun té problemàtiques pròpies. Però la fórmula ha tingut aquí els seus avantatges, hem pogut dialogar amb més facilitat amb el govern central, es van desbloquejar temes importantíssims, es va poder fer una llei de quota per al concert econòmic, es va resoldre la incidència que hauria tingut el nou impost de l'IVA, que es podia haver menjat la meitat del concert, segons com s'hagués interpretat, es van liquidar satisfactòriament totes les discussions que hi havia sobre les quotes provisionals que hi havia fins llavors, que arribava a una quantitat de prop de dos-cents mil milions de pessetes que l'estat entenia que havíem deixat de pagar i nosaltres enteníem el contrari; es va resoldre de manera raonable el tema de la Sanitat, que nosaltres no ac-

ceptàvem tal com ens el volien transferir...

—*¿I a què ha renunciat el PNB?*

—A res. Nosaltres mai no renunciem a res. Mai. Nosaltres devorem temes. Avancem en els temes que podem i en els que no podem avançar els deixem per a una altra ocasió. Però no renunciem mai a res. Si ens demanessin que aprovéssim la Constitució, per exemple, no ho fariem. Mai no ens posem tanques al camp.

—*Ara que hi ha una certa tranquil·litat electoral, expliqueu'ns amb algun detall més com va arribar a estar de tocat el PNB fa tres anys, quan ningú no donava ni un duro per ell...*

—Estava molt tocat, davant de tot hom. Va haver-hi una persona que va creure que el vot era seu i que si no controlava el partit perquè li calia cansar-se més, en feia un altre, s'emportava el vot i punt. Després va resultar que no, que el partit era alguna cosa més que una figura. En aquell moment es va creure que el nou partit desferia completament el vell PNB. Aquesta era l'opinió generalitzada, no sols la dels

que van tirar endavant l'operació. Però la nova fórmula va fracassar en les primeres eleccions, perquè pensava endur-se'n els vots i després recollir el que quedés. I ha passat al revés. Ha estat majoritària la fidelitat de les persones a un projecte i a una trajectòria, malgrat que aquí i fora d'aquí es donava el PNB per mort i enterrat.

—*I avui, ¿quin PNB ha quedat?*

—Vas a Madrid o a qualsevol altre lloc i veus un PNB amb capacitat de negociar, amb presència i personalitat parlamentària pròpia...

—*¿Va haver-hi una frenada en la política d'Euskadi quan l'escissió d'EA?*

—No. El que va haver-hi va ser una satisfacció general. Cal tenir en compte que el PNB estava aquí com Convergència i Unió a Catalunya, hi havia molta distància des d'aquell PNB fins al PSOE, o HB, o EE. Malgrat que no teníem majoria absoluta, amb l'absència d'HB sí que acostumàvem a tenir-la i podíem formar un govern monocolor. Lògicament, tots els partits van saltar d'alegria quan van veure que el PNB es dividia i automàticament s'es-

curçaven les diferències. Vam passar a un sistema de cinc partits, nosaltres els més votats, però ja sense grans distàncies. El que va donar una força que no tenien al PSOE o a HB va ser la ruptura del PNB. I, evidentment, ara, ningú no vol la recomposició del PNB ni que torni al predomini que va tenir.

—*En el grau que a vostè li devia correspondre, ¿ara s'esforçaria més a evitar l'escissió del partit, vist des d'avui?*

No. Cadascú té la seva versió, però la meua és clara. Quan va esclatar el tema jo vaig parlar clarament a l'assemblea nacional, si algú creu que primer de tot cal salvaguardar la unitat nacionalista, donem-li el partit a Garaicoetxea, però si algú creu que una fórmula de partit participatiu, amb una forma democràtica interna, amb una diferenciació entre els càrrecs públics i els del partit, és una cosa que cal conservar, ja es pot preparar pel que s'acosta. Jo ho tenia prou clar i crec que vam fer tot el possible, però hi havia una voluntat clara per part de l'altra banda d'arribar a una situació diferent.

ELS MILLORS INFORMATIUS DE CATALUNYA

Més de seixanta professionals treballen les 24 hores del dia per oferir-vos la més àmplia i documentada informació d'allò que passa. A Washington, Moscou o Brusel·les. A Madrid. O a qualsevol de les nostres ciutats i comarques. Parlant sempre en català, i amb tot el que interessa: des de la gran notícia fins al temps o l'estat de les carreteres.

Recordeu les vostres cites:

Catalunya a les 8. (Feliu Tura i Anna Freixas);

Les Notícies del migdia. (Josep Maria Balcells i Anna Dionís);

Les Notícies del vespre (Josep Cabayol i Emili Roig).

Cada hora la informació puntual a través dels butlletins. Informatius específics per al cap de setmana.

Tot això ho fa possible un gran equip jove i professional.

L'ACTUALITAT MINUT A MINUT.

RADIO 1 - RADIO 4 - RADIO 5

Rne.
Catalunya
La ràdio de Catalunya.

—D'aquí un any hi ha eleccions autonòmiques a Euskadi, ¿quin missatge plantejarà el PNB per desmarcar-se del Partit Socialista?

—No establirem cap compromís previ amb ningú. Després ja hi haurà temps per mirar qui és qui i per fer el que es cregui convenient i que ens permeti tirar endavant el nostre programa.

—¿Com podran atacar-se dos partits que han estat compartint legislatura en el govern?

—S'ataca en allò que cal atacar. Hem estat governant però amb una sèrie de desacords expressament esmentats. Les diferències i les actituds del govern central sortiran en la campanya electoral. No ens insultarem però parlarem amb tota llibertat.

—¿Cap a on està avançant nacionalment Euskadi, ara que fa deu anys de l'autonomia?

—Veig Euskadi des de la meua perspectiva nacionalista i del PNB, nosaltres hem apostat per la construcció europea amb una nova estructura política. El nostre nacionalisme l'emmarquem en aquesta realitat futura. És di-

fícil precisar quants anys o quants decennis caldran, sense fer ús del recurs de la violència, per a poder estar en una Europa democràtica, no com a rellotgats, sinó amb pis propi. Volem estar en aquesta Europa del futur com pugui estar-hi Holanda, Luxemburg o Dinamarca.

—¿Té més esperança en l'Europa futura que en l'estat espanyol actual?

—Caldrà tenir confiança em ambdós. Perquè a l'hora de fer-se la Constitució europea caldrà deixar una via per als pobles que vulguin estar-hi integrats d'una forma diferent de com hi estan actualment.

—En el marc de l'estat de les autonomies, ¿Euskadi va a un ritme més accelerat que els altres?

—No ho sé. La Generalitat de Catalunya es queixa d'una sèrie de punts que entén que no els té amb la mateixa intensitat que nosaltres. En alguns casos i tot, això s'atribueix a la situació de violència i a una espècie de cessions en previsió... Crec que des del principi els plantejaments van ser diferents, només cal comparar les formulacions dels

estatuts de Sau i de Guernika. A Sau, ni en el text inicial, ni en cap cas hi havia res que s'assemblés al concert econòmic. Temes com la policia o la televisió, que crec que són inherents al propi poder polític i al seu nivell, no hi eren a Sau, en canvi sí que hi eren en l'estatut basc. Per tant, cal veure bé quina va ser la voluntat autonòmica de cadascú, expressada en els textos jurídics proposats.

Nosaltres vam donar més intensitat que l'Estatut de Catalunya a una sèrie de temes que hem pogut desenvolupar fins al final i que Catalunya no ha desenvolupat. De vegades es parla de greuge comparatiu, quan el que hi ha són plantejaments inicials diferents.

—¿Considera difícilment salvables les deficiències d'inici d'estatuts com el de Catalunya o del País Valencià o de Balears?

—No crec que tot s'acabi amb un estatut aprovat en una etapa determinada. Sempre s'està a temps de demanar un desenvolupament similar al que se segueix en altres llocs i que en el seu moment no es va sol·licitar.

No passeu de marge, entreu

● COMERCIALS EN PASSEIG MARITIM ● HABITATGES EN PLANTA BAIXA
● DÚPLEX ● VIL·LES ● HABITATGES PLATJA ● VIL·LES UNIFAMILIARS ● AMARRADORS

PORT SAPLAYA

● INFORMACIÓ i VENDA: Autopista València-Barcelona, Km 4,5 (EIXIDA 2). Tel. 371 36 11

VALENCIA 4,5 Km. AUTOPISTA BARCELONA PORT SAPLAYA

PLA PARCIAL APROVAT PER O.M. 21-1-76